

## Što slavimo na Bogojavljenje?

Blagdan Sveta tri kralja ili Bogojavljenje jedan je od najstarijih katoličkih blagdana.

Prema događajima opisanim u evanđelju po Mateju, tri su kralja ili mudraca „s istoka“, prateći betlehemsku zvijezdu repaticu, došli u Jeruzalem pokloniti se novorođe-nom Isusu. Magge s Istoka, o kojima govori sv. Matej, ne spominjući im ni imena ni broja, kasnija je predaja pretvorila u kraljeve dajući im i imena: Gašpar, Melkior i Baltazar. Pri tom su mu darovali tri simbolična dara – tamjan kao Bogu, zlato kao kralju na nebu i plemenitu mast (smirnu) kao čovjeku. Tri kralja su predstavnici poganskih naroda, koje je Bog pozvao u svoje kraljevstvo, time što im je javio rođenje Spasitelja i na taj način naznačuju da je on Spasitelj za sve ljude.

Po tradiciji, poslije smrti triju kraljeva njihove su relikvije odnesene u Carigrad, nakon što ih je pronašla sv. Jelena Križarica, a odande su kasnije odnesene u Milano i napokon u Köln u najljepšu njemačku katedralu, gdje su i danas. Melkior je zaštitnik putnika i Svjetskog dana mladih, a Baltazar oboljelih od epilepsije. Blagdanom Tri kralja zaključuje se središnji skup božićnih običaja. Toga dana se skidaju božićni ukrasi i u kući završava obiteljski božićni ugođaj. Blagoslivljaju se kuće i voda.

Bogojavljenje je u neku ruku drugi Božić. Razlika je u tome što Božić naglašuje poniznost i skrivenost otajstva rođenja Gospodnjega, dok Bogojavljenje želi biti razglašenje po cijelom svijetu toga Božanskog otajstva od strane Triju Kraljeva koji su došli sa istoka da vide Sina Božjega i da mu se poklone. Bogojavljenje raširuje i produbljuje teološki smisao Božića: ono malo Dijete Marije iz Nazareta kojem se pastiri i Kraljevi klanjaju priznajući ga kao Sina Božjega jest očekivani Spasitelj ne samo Izraela već svih naroda.

Blagoslov kuća i obitelji ima svoju dugu tradiciju. U stara vremena bio je to veoma svečani događaj. Nekada se naglasak stavljao na blagoslov stambenih prostora dok je danas više naglasak na blagoslovu obitelji tj. osoba kao male kućne Crkve. Pitamo se ima li smisla blagoslivljati kuće ili stanove gdje nitko ne obitava ili gdje nisu nazočni članovi obitelji? U tom slučaju dobro bi bilo odgoditi blagoslov za neko drugo vrijeme kada će moći u molitvi sudjelovati svi ili barem neki iz obitelji. Uobičajeno je da blagoslovi počinju već na drugi dan Božića dok je u ranijim vremenima počinjao na Bogojavljenje ili poslije blago-

slova vode po čemu je taj blagdan dobio naziv u narodu »Vodokršće« a potom bi vjernici nosili blagoslovljenu vodu kući i njome škropili kuće, staje, blago i cjelokupno imanje. Osim što bi vjernici sami škropili svoja imanja i kuće i svećenik bi svečano dolazio sa pratiocima u svaku obitelj i molio Božji blagoslov za kuću i obitelj. To je bila župnička obveza. Takvi susreti svećenika sa svojim vjernicima u njihovim domovima uvijek su prigoda za bolje upoznavanje sa obiteljskom situacijom i prilika za zajedničku obiteljsku molitvu i zahvalu Bogu. Kršćansko značenje blagoslova domova temelji se na božićnoj istini da se je Bog udomio na zemlji. Svećenik započinje blagoslovnu molitvu zazivom: „*Mir kući ovoj i svima koji prebivaju u njoj*“. Prilikom blagoslova upisuju se slova G+M+B, što si unijicali trojice kraljeva. Izvorno ovi su se inicijali zapisivali na latinskom, pa je umjesto "G" pisano "C"=Casparus, tako su inicijali kraljeva ujedno označavali i "CHRISTUS MANSIONEM BENEDICAT", što znači "KRIST PREBIVALIŠTE BLAGOSLIVLJA"! Blagoslov kuća stoga želi naglasiti da su naše kuće i stanovi obitavališta Božja i zazivlju da se Bog ne iseli iz naših domova. Stoga valja blagosloviti čovjeka, obitelj, da bi on sam, njegova obitelj i njegov svijet bili dom Božji. Bez obzira na mnoštvo različitih običaja, s pravom se može reći da je Božić čisti obiteljski blagdan. U duhovnom svijetu Božić je mjera vrijednosti, mira, sloge, poštovanja doma, moralnih normi i obilja.

U Isusu ljudi koji su bili podijeljeni, sjedinjuju se u jedno. Pozivajući Kraljeve s istoka Krist počinje sjedinjavati sve ljude u jedan Božji narod. Taj novi narod Božji jest Crkva, zajednica vjernika, koja kroz stoljeća svjedoči i ostvaruje sveopći poziv svih ljudi na spasenje u Isusu Kristu.

Kristov narod, oni koji su mu po krvnom srodstvu blizu, tj. Židovi, ne mare uopće za njega a neki poput Heroda žele ga i ubiti, dok pogani koji nisu pripadali odabranom Božjem narodu, potaknuti svjetlom vjere, traže ga, priznaju ga za svojega Boga i klanjaju mu se iako ga nalaze pod znakom siromaštva i poniznosti.

Mudraci »*kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom*« (Mt 2,10). Ta radost označuje iznenađenje čovjeka pred nečim neočekivanim što konačno daje pravo značenje njegovu osobnom životu i svim životnim čežnjama i naporima.

(tekst prema: [www.ivanjareka.zupa.hr](http://www.ivanjareka.zupa.hr))